

अग्निशेषं यज्ञांगभूतं हविः भोजनं सिद्धान्तं एतन्न हर्तव्यमित्यर्थः विप्रकृतो वंचितः ॥ २१ ॥ २२ ॥ उच्चैति राज्ञां सर्वहर्तव्यमित्यर्थः ॥ २३ ॥ २४ ॥ इति शांतिप० रा० नैल० भारतभा० षण्णवतितमोऽध्यायः ॥ ९६ ॥ ॥ ७३ ॥ क्षत्रेति महाजनं कटकाश्रितं वैश्यादिजनं ॥ १ ॥ केन तद्वधप्रायश्चित्तं कृत्वा पुण्यफलमामोतीत्यर्थः ॥ २ ॥ उत्तरमाह निग्रहेणेति ॥ ३ ॥ उपरुंधंति पीडयन्ति ॥ ४ ॥ अपविध्यं

अग्निहोत्राग्निशेषं च हविर्भोजनमेव च ॥ आजहार दिवो दासस्ततो विप्रकृतो भवत् ॥ २१ ॥ सराजकानिराष्ट्राणि नाभागो दक्षिणां ददौ ॥ अन्यत्र श्रोत्रियस्वाच्च तापसार्थाच्च भारत ॥ २२ ॥ उच्चावचानि वित्तानि धर्मज्ञानां युधिष्ठिर ॥ आसनं राज्ञां पुराणानां सर्वतन्मम रोचते ॥ २३ ॥ सर्वविद्यातिरेकेण जयमिच्छेन्मही पतिः ॥ न माययानदंभेन यद्विच्छेद्भूतिमात्मनः ॥ २४ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिप० राजध० विजिगीषमाणवृत्ते षण्णवतितमोऽध्यायः ॥ ९६ ॥ ॥ ७३ ॥ युधिष्ठिर उवाच क्षत्रधर्माद्विपापीयान्न धर्मोस्ति नराधिप ॥ अपयानेन युद्धेन राजा हन्ति महाजनं ॥ १ ॥ अथ स्म कर्मण केन लोकान् जयति पार्थिवः ॥ विद्वन्जिज्ञासमानाय प्रब्रूहि भरतर्षभ ॥ २ ॥ भीष्म उवाच निग्रहेण च पापानां साधूनां संग्रहेण च ॥ यज्ञैर्दानैश्च राजानो भवंति शुचयो मलाः ॥ ३ ॥ उपरुंधंति राजानो भूतानि विजयार्थिनः ॥ त एव विजयं प्राप्य वर्धयन्ति पुनः प्रजाः ॥ ४ ॥ अपविध्यन्ति पापानि दानयज्ञतपो बलैः ॥ अनुग्रहाय भूतानां पुण्यमेषां विवर्धते ॥ ५ ॥ यथैव क्षेत्रे निर्यातानि र्यातं क्षेत्रमेव च ॥ हिनस्ति धान्यं कक्षं च न च धान्यं विनश्यति ॥ ६ ॥ एवं शास्त्राणि मुच्यन्ते तन्मन्त्रं विध्याननेकधा ॥ तस्यैषानिष्कृतिः कृत्स्ना भूतानां भावनं पुनः ॥ ७ ॥ यो भूतानि धनाक्रांत्या वधात्क्लेशाच्च रक्षति ॥ दस्युभ्यः प्राणदानात्स धनदः सुखदो विराट् ॥ ८ ॥ स सर्वयज्ञैरीजानो राजा याभयदक्षिणैः ॥ अनुभूयेह भद्राणि प्राप्नोतींद्रि सलोकतां ॥ ९ ॥ ब्राह्मणार्थं समुत्पन्ने योरिभिः सृत्य युध्यति ॥ आत्मानं यूपमुत्सृज्य स यज्ञो नंतदक्षिणः ॥ १० ॥ अभीतो विकिरन् शत्रून् प्रतिगृह्य शरांस्तथा ॥ न तस्मात्त्रिदशाः श्रेयो भुवि पश्यन्ति किंचन ॥ ११ ॥ तस्य शास्त्राणि यावन्ति त्वचं भिंदन्ति संयुगे ॥ तावतः सोऽश्रुते लोकान्सर्वकामदुहोक्षयान् ॥ १२ ॥ यदस्य रुधिरं गात्रादाहवे संप्रवर्तते ॥ सह ते नैव पापेन सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १३ ॥ यानि दुःखानि सह ते क्षत्रियो युधि तापितः ॥ तेन तेन तपो भूय इति धर्मविदो विदुः ॥ १४ ॥ पृष्ठतो भीरवः संस्येवर्तन्ते धर्मपुरुषाः ॥ शूराच्छरणमिच्छन्तः पर्जन्यादिव जीवनं ॥ १५ ॥

तिदूरीकुर्वन्ति ॥ ५ ॥ निर्याता वृणाद्यपनयेन शोधकः निर्दातेति पाठे दैपूशोधने इत्यस्य रूपं कक्षं तृणं ॥ ६ ॥ भावनं वर्धनं ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ आत्मानं देहयूपं यज्ञस्तं भंज्य उच्छ्रित्य यज्ञो युद्धयज्ञः ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ पापेन दुःखेन ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥